

GENERELLE PRINCIPPER FOR EU'S INDUSTRIPOLITIK

Målet med EU's industripolitik er at forbedre den europæiske industris konkurrenceevne og dermed sikre, at den kan bevare sin rolle som drivkraft for bæredygtig vækst og beskæftigelse i Europa. Forskellige strategier er blevet vedtaget for at sikre bedre rammebetingelser for industrien i EU, hvoraf den seneste er beskrevet i meddelelsen »En industriel renæssance i Europa« fra januar 2014.

RETSGRUNDLAG

Artikel 173 i TEUF

MÅL

Industripolitikken er af natur horisontal og har til formål at sikre rammevilkår, der er gunstige for industriens konkurrenceevne. Den er også godt integreret i en række andre EU-politikker, såsom de politikker, der er relateret til handel, det indre marked, forskning og innovation, beskæftigelse, miljøbeskyttelse og folkesundhed. EU's industripolitik sigter særlig mod følgende: 1) »at industrien hurtigere kan tilpasse sig strukturforandringer«, 2) »at fremme et klima, der er gunstigt for initiativer og udvikling af virksomheder overalt i Unionen, navnlig små og mellemstore virksomheder«, 3) »at fremme et klima, der er gunstigt for samarbejde mellem virksomheder«, og 4) »at fremme bedre udnyttelse af det industrielle potentiale i politikkerne for innovation, forskning og teknologisk udvikling« (artikel 173 i TEUF).

RESULTATER

A. Indledning

EU's industripolitiske instrumenter, som er de samme som de erhvervspolitiske, sigter mod at skabe nogle generelle vilkår, hvorunder iværksættere og virksomheder kan tage initiativer og udnytte deres idéer og muligheder. Ikke desto mindre skal industripolitikken tage hensyn til de enkelte sektorer særlige behov og kendetegn. De årlige rapporter om den europæiske konkurrenceevne analyserer styrker og svagheder i den europæiske økonomi generelt og den europæiske industri i særdeleshed og kan udløse tværsektorielle eller sektorielle politiske initiativer.

B. Mod en integreret industripolitik

Medens EU's institutioner i 1980'erne og 90'erne først og fremmest fokuserede på skabelsen af et fælles marked, har dannelsen af Den Økonomiske og Monetære Union og EU's udvidelse flyttet fokus hen mod industripolitikken. I juli 2005 blev der i en

meddelelse fra Kommissionen med titlen »Gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program — Politiske rammer til styrkelse af fremstillingsindustrien i EU — mod en mere integreret industripolitisk strategi« ([COM\(2005\)0474](#)) for første gang fastsat en integreret tilgang til industripolitikken på grundlag af et konkret arbejdsprogram bestående af tværsektorielle og sektorielle initiativer.

Kommissionens meddelelse fra 2008 med titlen »Handlingsplanen for bæredygtigt forbrug, bæredygtig produktion og en bæredygtig industripolitik« ([COM\(2008\)0397](#)) sigter mod at levere en integreret pakke af tiltag, som kan fremme et mere bæredygtigt forbrug og en mere bæredygtig produktion og samtidig gøre den europæiske økonomi mere konkurrencedygtig. For at opnå denne »gode cirkel« sigtede handlingsplanen på at gøre brug af flere forskellige politiske instrumenter. For eksempel skulle forbrugernes efterspørgsel kanaliseres over i et mere bæredygtigt forbrug gennem forenklede mærkningsregler.

Som svar på udfordringerne med at sikre en bæredygtig forsyning med råstoffer ud over energi til EU's økonomi iværksatte Kommissionen »råstofinitiativet« ([COM\(2008\)0699](#)), som søger at sikre lige vilkår i adgangen til ressourcer i tredjelande, bedre rammebetingelser for udvinding af råstoffer i EU samt mindsket forbrug af primære råstoffer gennem øget energieffektivitet og genbrug. En senere meddelelse fra Kommissionen ([COM\(2011\)0021](#)) sigtede på at styrke dette initiativs gennemførelse.

I sin meddelelse »Forberedelse på fremtiden: Udvikling af en fælles strategi for centrale støtteteknologier i EU« ([COM\(2009\)0512](#)), fastslog Kommissionen, at EU ville fremme udvikling af centrale støtteteknologier inden for de eksisterende politiske rammer, og den foreslog desuden at oprette en ekspertgruppe på højt plan, som skulle stå for at udvikle en fælles langsigtet strategi. I sin endelige rapport fremsatte højniveaugruppen 11 politikanbefalinger til udvikling og anvendelse af centrale støtteteknologier i Europa.

C. Europa 2020-strategien og »En industripolitik for en globaliseret verden«

I marts 2010 blev Lissabonstrategien afløst af Europa 2020-strategien (»Europa 2020 — En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst« ([COM\(2010\)2020](#))). Den nye strategi fremlagde syv flagskibsinitiativer, hvoraf fire er særligt relevante for at gøre EU's industri mere konkurrencedygtig: »Innovation i EU« ([COM\(2010\)0546](#)), »En digital dagsorden for Europa« ([COM\(2010\)0245](#)), »En industripolitik for en globaliseret verden« ([COM\(2010\)0614](#)) og »Nye kvalifikationer til nye job« ([COM\(2008\)0868](#)). Flagskibsinitiativet »En industripolitik for en globaliseret verden« fokuserer på ti tiltag for industriel konkurrenceevne i Europa og lægger dermed større vægt på f.eks. vækst i SMV'er og forsyning med og forvaltning af råstoffer.

Ifølge meddelelsen fra Kommissionen »Industripolitik: En styrket konkurrenceevne« ([COM\(2011\)0642](#)), der blev vedtaget den 14. oktober 2011, er det nødvendigt med gennemgribende strukturelle reformer såvel som sammenhængende og koordinerede politikker på tværs af alle medlemslande for at øge EU's økonomiske og industrielle konkurrenceevne og fremme bæredygtig vækst på langt sigt. Meddelelsen peger på adskillige nøgleområder, hvor der er behov for en større indsats: strukturel ændring i økonomien, innovation i industrierne, bæredygtighed og ressourceeffektivitet, virksomhedernes vilkår, det indre marked samt SMV'er.

Kommissionen udsendte den 10. oktober 2012 meddelelsen »En stærkere europæisk industripolitik for vækst og økonomisk genopretning — Ajourføring af meddelelsen om industripolitikken« ([COM\(2012\)0582](#)), der sigter på at støtte investering i innovation med fokus på seks prioriterede områder med stort potentiale (avancerede fremstillingsteknologier til ikkeforurenende produktion, centrale støtteteknologier, biobaserede produkter, bæredygtig industripolitik, bæredygtigt byggeri og bæredygtige råstoffer, ikkeforurenende køretøjer og fartøjer samt intelligente net). Denne meddelelse understregede også behovet for bedre markedsvilkår, adgang til finansiering og kapital samt menneskelig kapital og kompetencer som måder at fremme industriel konkurrencedygtighed på.

I januar 2014 lancerede Kommissionen meddelelsen »En industriel renæssance i Europa« ([COM\(2014\)0014](#)). Denne meddelelse fokuserer på at vende den industrielle tilbagegang og nå målet om, at fremstillingsvirksomhed skal bidrage med 20 % til BNP i 2020. Kommissionen anfører, at EU for at tiltrække nye investeringer og skabe et bedre erhvervsklima har brug for en mere sammenhængende politik for det indre marked, herunder den europæiske infrastruktur såsom energi, transport- og informationsnetværk samt for varer og tjenesteydelser. Vigtigheden af et forbedret samarbejde inden for områderne god kvalitet i den offentlige forvaltning, handel, forskning og råvarer er også nævnt.

Denne politik blev i 2016 suppleret med en meddelelse med titlen »Digitalisering af EU's industri — Fuldt udbytte af det digitale indre marked« ([COM\(2016\) 0180](#)), der fokuserer på den digitale omstilling og hermed forbundne udfordringer såsom finansiering, IKT-standardisering, big data og kvalifikationer. Hertil kommer »opstarts- og opskaleringsinitiativet« ([COM\(2016\)0733](#)), der blev lanceret i 2016 med det formål at give Europas mange innovative iværksættere enhver mulighed for at skabe virksomheder i verdensklasse.

D. EU-støtteprogrammer

En lang række politikker, programmer og initiativer inden for mange forskellige områder bidrager på nuværende tidspunkt til EU's industripolitik. Blandt eksemplerne på initiativer med et rammebeløb kan nævnes (i prioriteret rækkefølge): samhørighedspolitikken, Horisont 2020, Connecting Europe-faciliteten og EU-programmet for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme), hvis kombinerede budget ligger på knap 200 mia. EUR. Hertil kommer »investeringsplanen for Europa« og Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI), som sigter på at mobilisere mindst 500 mia. EUR i private og offentlige investeringer inden 2020. To gennemgående prioriteter i alle disse programmer og initiativer er SMV'er og innovation.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

I de ændringer af EF-traktaten, der skete med Maastrichttraktaten, blev industripolitiksspørgsmål medtaget for første gang, et resultat, der kan tilskrives initiativer fra Parlamentet, som bidrog til at stimulere omstrukturingsprocessen inden for stålindustrien og opfordrede til en mere dynamisk politik. Siden da har Europa-

Parlamentet vedtaget et stort antal beslutninger, som har styrket EU's industripolitik yderligere. Nogle af de seneste er anført nedenfor:

- I Parlamentets beslutning af 16. juni 2010 om Europa 2020-strategien^[1] udtryktes der stor støtte til industripolitikken og det blev foreslået, at der blev skabt et gunstigt miljø for at bevare og udvikle et stærkt, diversificeret og konkurrencedygtigt industrigrundlag i Europa. Det blev desuden understreget, at Europa 2020-strategien bør oplyse om ulemper og fordele ved omstilling til en bæredygtig, energieffektiv økonomi.
- i dets beslutning af 9. marts 2011 om industripolitik i en globaliseret verden^[2] blev vigtigheden af en mere omfattende vision for den europæiske industri i 2020 understreget, idet reguleringsmæssig forudsigelighed og stabilitet blev betragtet som altafgørende for at tiltrække investeringer. Navnlig opfordrede Europa-Parlamentet i denne beslutning indtrængende Kommissionen til at lægge større vægt på industriel fornyelse, konkurrenceevne og bæredygtighed og til at udvikle en ambitiøs, miljøeffektiv og grøn industriel strategi for EU.
- i dets beslutning af 26. oktober 2011 om en dagsorden for nye kvalifikationer og job^[3] understregedes vigtigheden af at udvikle et tættere samarbejde mellem forskningsinstitutter og erhvervslivet og af at tilskynde virksomheder til at støtte virksomheder i at investere i forskning og udvikling. Parlamentet efterlyste flere investeringer i uddannelse, forskning og innovation, fremme af videnscentre og af unges mobilitet samt støtte til udvikling af forhold, der stimulerer vækst i innovative virksomheder.
- i dets beslutning af 19. januar 2012 om en rumstrategi for Den Europæiske Union til gavn for borgerne^[4] understregedes vigtigheden af en forsknings- og innovationsstrategi inden for rumpolitik, som kan sikre teknologisk fremgang, industriel udvikling og Unionens konkurrencedygtighed samt skabe jobs i EU.
- i dets beslutning af 15. januar 2014 om genindustrialisering af Europa for at fremme konkurrenceevne og bæredygtighed^[5] blev Europas nuværende situation for industri vurderet, og der blev foreslået en række foranstaltninger til håndtering af de nuværende udfordringer. Denne beslutning støttede tankerne om en »industriel renæssance for et bæredygtigt Europa« (RISE), dvs. at gennemføre en ny industrirevolution gennem innovation.
- i dets beslutning af 4. februar 2014 om handlingsplanen for en konkurrencedygtig og bæredygtig stålindustri i Europa^[6] blev det understreget, at stålindustrien har en vigtig rolle industrielle værdikæder såsom automobilindustrien og byggesektoren samt maskin- og elektroindustrien. I beslutningen blev der også opfordret til at bevare en konkurrencedygtig europæisk stålproduktion, der kan sikre Europa økonomisk vækst og arbejdspladser.

[1]EUT C 236 E af 12.8.2011, s. 57.

[2]EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 131.

[3]EUT C 131 E af 8.5.2013, s. 87.

[4]EUT C 227E af 23.8.2013, s. 16;

[5]EUT C 482 af 23.12.2016, s. 89.

[6]EUT C 93 af 24.3.2017, s. 59.

— dets beslutning af 9. juni 2016^[7] sigtede på at opretholde den europæiske jernbaneindustri konkurrenceevne og globale lederskab.

Frédéric Gouardères
05/2019

[7] Vedtagne tekster, [P8_TA\(2016\)0280](#).

